

BELEIDSDOMEIN
OMGEVING

Draaiboek milieu-incidenten

kwartaal 4 – 2021

Vlaanderen
is omgeving

Inhoud:

DEEL 1 - PROCEDURES	3
1.1. Inleiding	3
1.2. Stappenplan	4
1.3. Stappenplan voor crisiscommunicatie	16
1.4. Specifieke incidenten waarbij een of meerdere diensten van het beleidsdomein Omgeving betrokken (kunnen) zijn	18
1.5. Beheer van het draaiboek milieu-incidenten	22
Bijlage 1 - Interne contactgegevens	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 2 - Externe contactgegevens	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 3 – Dienstorder Draaiboek milieu-incidenten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 4 – Voorbeeld registratietabel	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 5 - Overzicht van de wijzigingen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

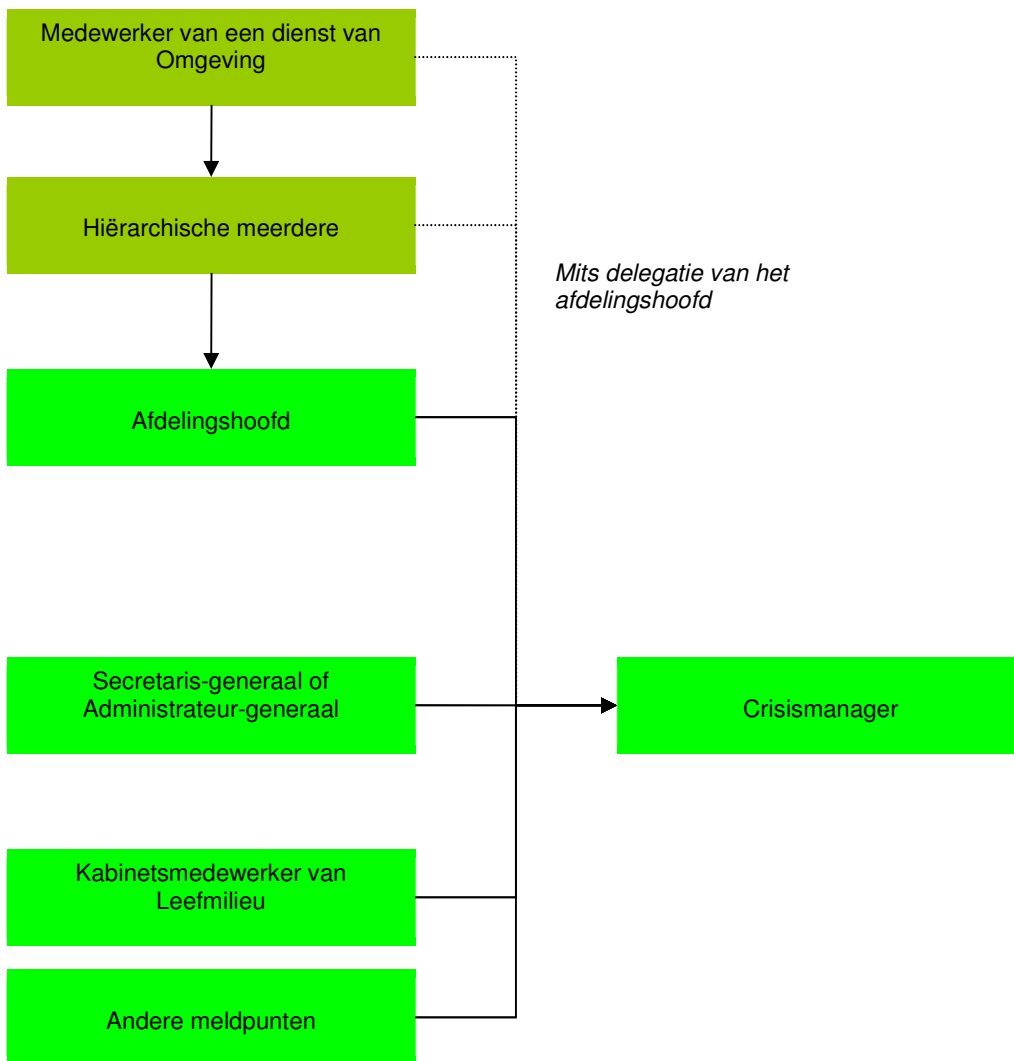

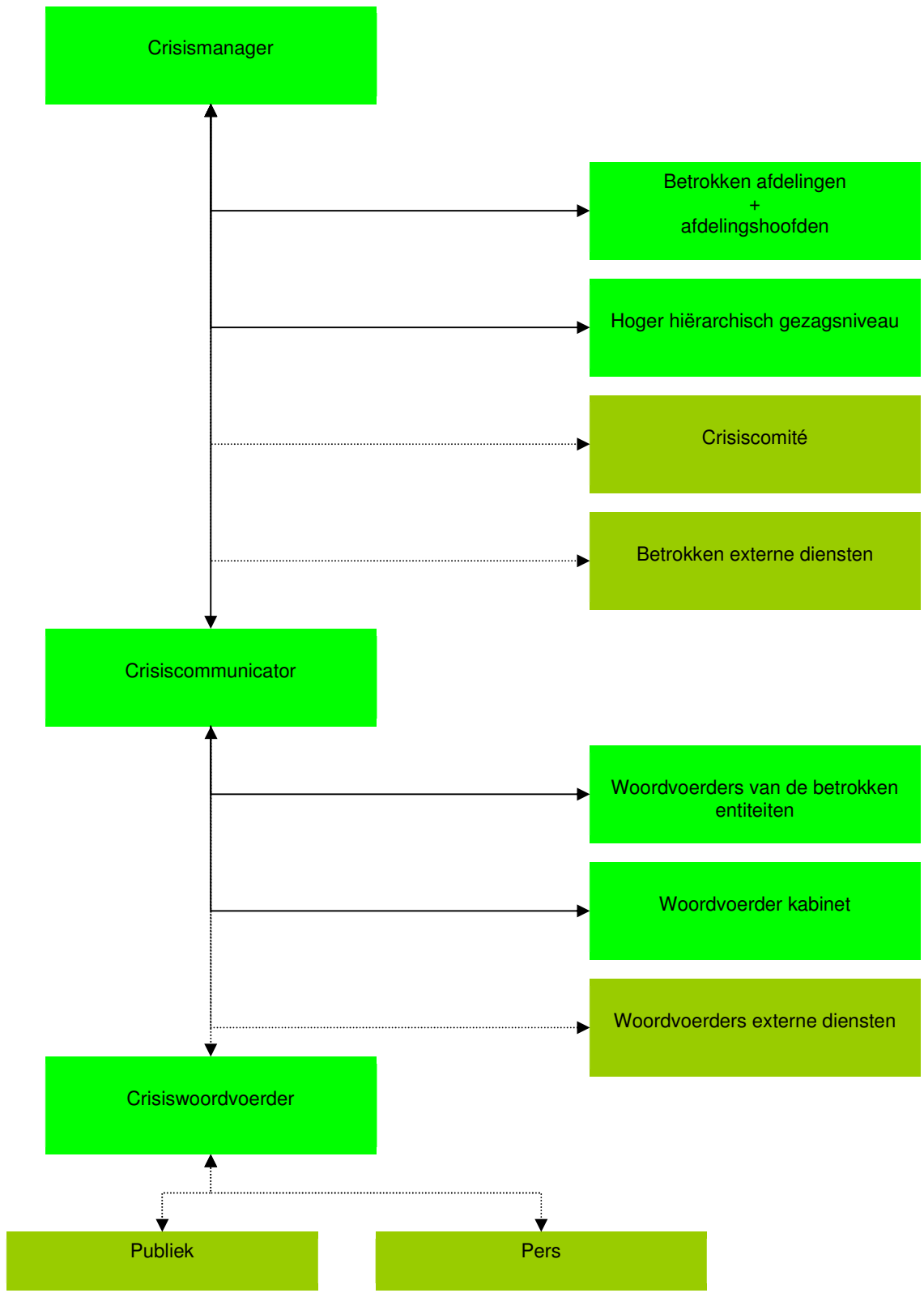
Schema:

Schema:

Stap 4: Behandeling van het milieu-incident

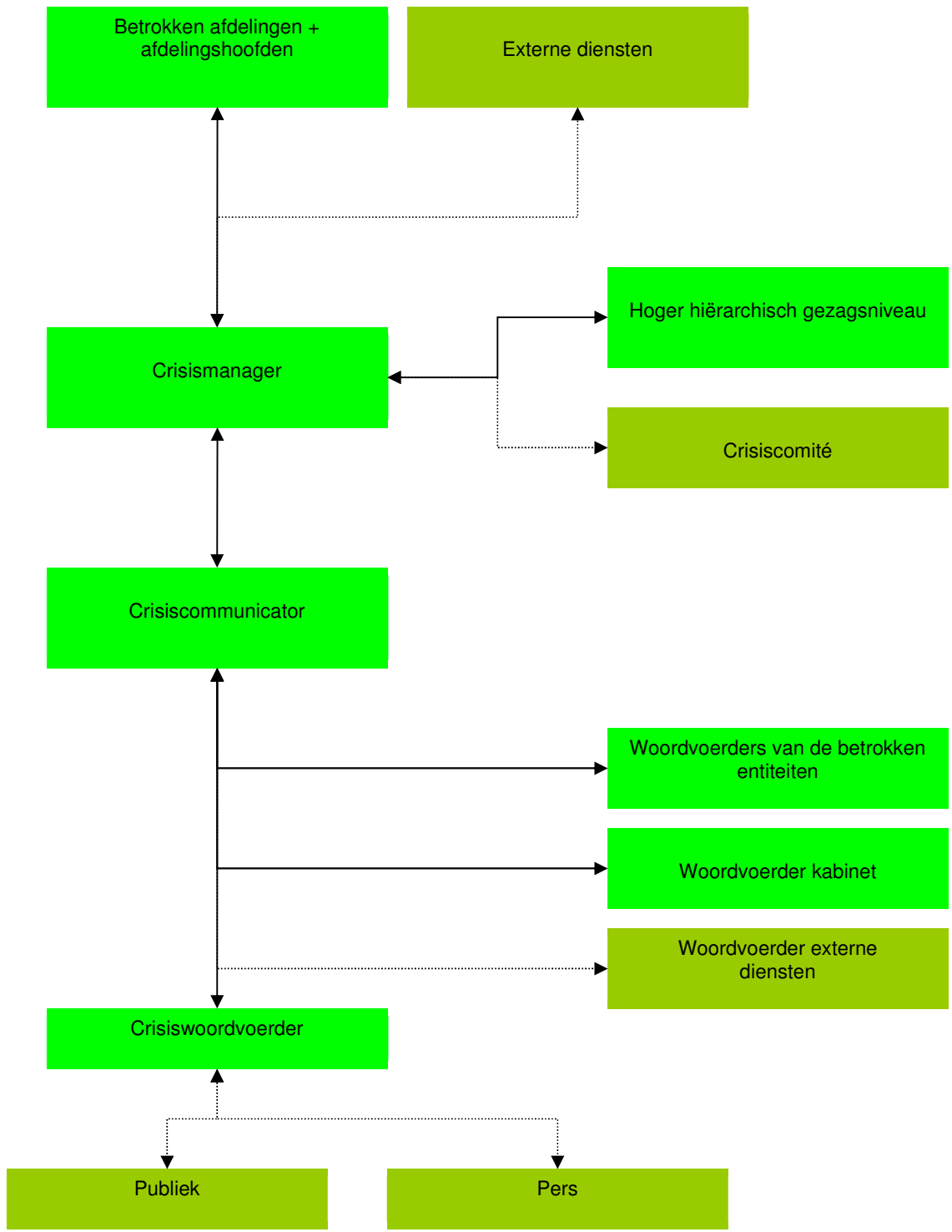
Beschrijving:

Tijdens deze stap behandelen alle betrokkenen het milieu-incident volgens hun bevoegdheden. Indien de crisis over een langere periode duurt, wordt op regelmatige basis informatie uitgewisseld tussen de betrokkenen.

Taken:

- **De afdelingen:**
  - o handelen de crisis af volgens de eigen bevoegdheden
  - o brengen het afdelingshoofd en de crisismanager volgens de afgesproken frequentie op de hoogte van de ontwikkeling van de crisis.
- **De crisismanager:**
  - o overlegt regelmatig:
    - met de hiërarchische lijn (kabinet, secretaris-generaal en/of de administrateur(s)-generaal)
    - met de crisiscommunicator
    - met de betrokken afdelingen en hun afdelingshoofd
    - (eventueel): met het crisiscomité.
  - o verwerkt de informatie:
    - ontvangt volgens de afgesproken frequentie informatie van alle betrokken afdelingen
    - ontvangt regelmatig externe informatie over de crisis (in het kader van het crisismanagement binnen de Vlaamse Overheid of tussen de Vlaamse overheid en de federale overheid)
    - houdt eventuele beleidsbeslissingen bij en koppelt deze terug aan de betrokken afdelingen, het (de) afdelingshoofd(en) en de crisiscommunicator
    - harmoniseert de teruggekoppelde informatie
    - houdt de feiten bij en corrigeert de informatie bij elke situatiewijziging. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een logboek waarin alle feiten worden genoteerd met vermelding van tijdstip, betrokkenen en de inhoud van de feiten. Dit logboek wordt regelmatig aan alle betrokkenen bezorgd. In de meest recente versie van het logboek worden de laatste wijzigingen steeds aangegeven zodat iedereen deze snel kan terugvinden.
  - o informeert:
    - Informeert de hiërarchische lijn (kabinet, secretaris-generaal en/of de administrateur(s)-generaal)
    - Levert feedback aan de afdelingen en het (de) afdelingshoofd(en)
    - Informeert de externe betrokken diensten
    - Informeert de andere entiteiten dat het draaiboek in werking is getreden.
- **Het afdelingshoofd:**
  - o ontvangt (volgens de afgesproken frequentie) informatie van zijn afdeling
  - o ontvangt regelmatig informatie van de crisismanager
  - o (eventueel) overlegt regelmatig in het crisiscomité.
- **De crisiscommunicator:**
  - o wordt op de hoogte gehouden door de crisismanager
  - o overlegt regelmatig met de woordvoerder van het kabinet
  - o overlegt (regelmatig) met de woordvoerders van de entiteiten
  - o past het crisiscommunicatieplan toe (zie stap 5).
- **(eventueel) Het crisiscomité:**
  - o levert de crisismanager bijstand bij de coördinatie van de crisis.

Schema:

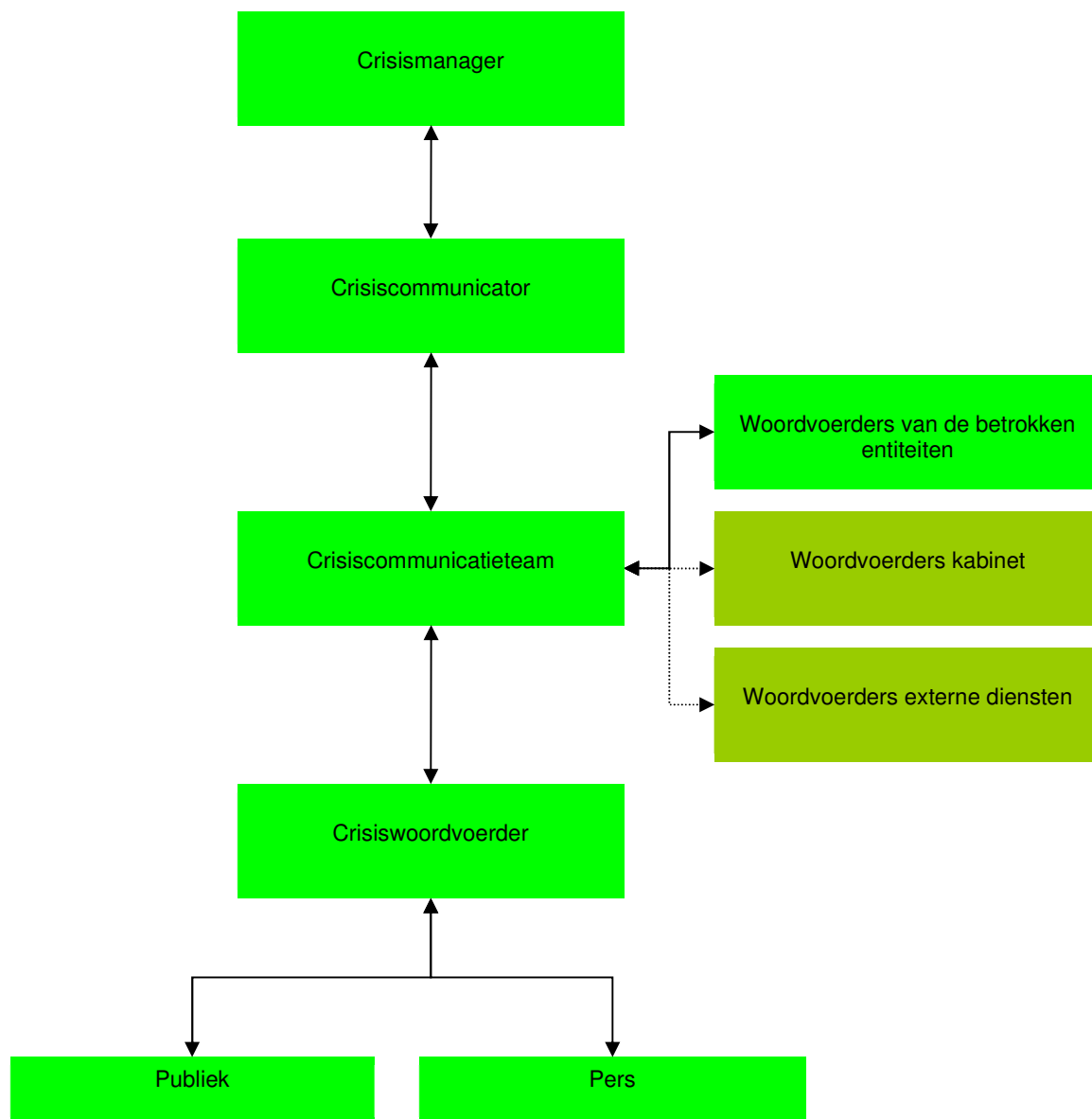

Communicatiecentrum en perscentrum:

Het communicatiecentrum bevindt zich in lokaal 3 G 45 op de 3de verdieping van het Ferrarisgebouw. Indien het lokaal ingenomen wordt door het CMT, dan wordt lokaal OG66 in het Ferrarisgebouw ingericht als crisiscommunicatiecentrum. Indien beslist wordt dat de communicatie beter lokaal gebeurt, wordt er op de locatie een communicatiecentrum ingericht.

Stappenplan voor crisiscommunicatie: zie 1.3.

Schema:

Het communicatieteam stelt op basis van de feitenfiche een 'faq' op.

Stap j: Plaats relevante informatie op de website

- De crisiscommunicator plaatst relevante informatie op de website www.omgevingvlaanderen.be. Het kan nuttig zijn om eventueel een crisis-url te hebben.
- De communicatieteamleden plaatsen indien nodig linken naar deze relevante informatie op hun eigen websites.

Stap k: Monitor de persberichtgeving

De crisiscommunicator en de teamleden monitoren de persberichtgeving op radio, televisie en internet en via kranten. Zij maken eventueel dvd-opnames van TV- en radioberichtgeving en houden krantenknipsels bij. Zij letten op de accenten die in de pers worden gelegd en houden daarmee rekening in het vervolg van hun persacties. De woordvoerder let vooral op onjuistheden of verkeerde interpretaties en de mogelijke draagwijdte... Indien er een escalatie gaande is, wordt onmiddellijk ingegrepen met juiste berichtgeving.

Stap l: Stop eventuele geplande communicatie

De crisiscommunicator stopt eventuele geplande communicatieacties die omwille van de crisis misplaatst zouden zijn. Het is aangewezen dat elke teamlid inzicht heeft in de geplande communicatieactiviteiten van de eigen organisatie om deze tijdig te kunnen stopzetten.

Stap m: Rond af

De communicatie wordt afgerond in samenspraak met alle betrokkenen.

1.4. Specifieke incidenten waarbij een of meerdere diensten van het beleidsdomein Omgeving betrokken (kunnen) zijn

(Dit is een indicatieve lijst, en zeker niet limitatief)

Entiteiten Omgeving	Taken	Andere Vlaamse entiteiten	Externe diensten	Communicatie kan uitgaan van:
1. Overstroming:				
<u>VMM</u>	<ul style="list-style-type: none"> -Via raamcontracten opvorderen van aannemers voor het uitvoeren van dringende (herstellings)werken aan waterlopen (beheerder van onbevaarbare waterlopen van 1° categorie volgens de wet van 28/12/1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen) -Informereren van hulpdiensten en andere betrokkenen van de verwachte en de actuele overstromingstoestand langsheen de onbevaarbare waterlopen via voorspellings- en waarschuwingssystemen (volledig operationeel tegen 2010) -Evalueren van de mogelijke gevolgen van vervuiling -Opvolgen van de (drink)waterkwaliteit bij overstromingen -Operationeel beheer van de waterbeheersingsinfrastructuur 	<ul style="list-style-type: none"> - Afdeling Waterbouwkundig Laboratorium - Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust - het Rivierinformatiesysteem van Waterwegen & Zeekanaal - Afdeling Toezicht Volksgezondheid van het Agentschap Zorg en Gezondheid 	<ul style="list-style-type: none"> - Brandweer - Politie - Civiele Veiligheid - Waterbeheerders 	Afhankelijk van de rampenfase
<u>ANB</u>	<ul style="list-style-type: none"> -Voor gebieden in eigen beheer 			
2. Zware storm:				
<u>ANB</u>	<ul style="list-style-type: none"> -Alleen voor domeinen in eigen beheer en in medebeheer: -Afsluiten van boswegen waarop verkeer is toegelaten -Indien passend materiaal ter beschikking is, wordt de brandweerkorpsen bijstand verleend bij het verwijderen van omgevallen bomen 		<ul style="list-style-type: none"> - Brandweer - Politie - Civiele veiligheid 	Afhankelijk van de rampenfase
3. Bos- en heidebrand:				
<u>ANB</u>	<ul style="list-style-type: none"> -Bemannen van brandwaarnemingstorens -Uitvoeren van controlerondes -Bepalen van aanrijroutes voor interventiediensten -Werking brandpreventie en -toezicht 		<ul style="list-style-type: none"> - Brandweer - Politie - Civiele veiligheid 	Afhankelijk van de rampenfase

////////////////////////////////////

Entiteiten Omgeving	Taken	Andere Vlaamse entiteiten	Externe diensten	Communicatie kan uitgaan van:
4. Brand, explosie of accidentele toxische emissie bij (seveso)bedrijven:				
<u>HH</u>	<ul style="list-style-type: none"> -Toezicht op het gebruik van de voorziene interventiemethoden en middelen (o.a. opvang van bluswater) -Leveren van relevante informatie met betrekking tot de crisis -Op basis van de aangeleverde informatie evalueren of het milieu-incident onder de bepalingen valt van het milieuschadedecreet 	<p>Aspect 'gezondheid': Afdeling Toezicht Volksgezondheid van het Agentschap Zorg en Gezondheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Brandweer - Politie - Civiele veiligheid 	Afhankelijk van de rampenfase
<u>GOP</u>	-Leveren van beschikbare informatie over de vergunningen			
<u>VPO</u>	-Leveren van informatie in verband met de impact van de milieu-incidenten op de volksgezondheid			
<u>VMM</u>	<ul style="list-style-type: none"> -Evalueren van de mogelijke gevolgen van vervuiling -Opvolgen van de (drink)water- en luchtkwaliteit via de meetnetten 			

5. Accidentele) lozing van milieugevaarlijke stoffen in ruime zin in het leefmilieu:

(onder leefmilieu wordt begrepen: oppervlaktewater, bodem- en grondwater en omgevingslucht. Het kan bijvoorbeeld gaan om een lozing van (eco)toxische stoffen in oppervlaktewater, bodemverontreiniging, mestlozingen, ongevallen bij mestverwerking of mestbewerking. Het kan zowel een accidentele lozing zijn bij een bedrijf als een ongeval bij een transport.)

<u>HH</u>	<ul style="list-style-type: none"> -Bemonstering en analyse lozing -Opsporen van de bron -Opleggen van maatregelen om de lozing te stoppen en de gevolgen ervan te beperken -Op basis van de aangeleverde informatie evalueren of het milieu-incident onder de bepalingen valt van het milieuschadedecreet 	<p>Aspect 'gezondheid': Afdeling Toezicht Volksgezondheid van het Agentschap Zorg en Gezondheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Brandweer - Politie - Civiele veiligheid 	Indien niet onder federale rampen- planning: Departement Omgeving
<u>GOP</u>	-Leveren van beschikbare informatie over de vergunningen			
<u>VPO</u>	-Leveren van informatie in verband met de impact van de milieu-incidenten op de volksgezondheid			
<u>VMM</u>	<ul style="list-style-type: none"> -Evalueren van de mogelijke gevolgen van vervuiling -Opvolgen van de (drink)water- en luchtkwaliteit via de meetnetten 			
<u>VLM</u> (lozing van mest)	<ul style="list-style-type: none"> -Bemonstering en analyse van mest, bodem en veevoeder in het kader van het mestdecreet -Technisch ondersteunen van het parket -Opleggen van maatregelen om de lozing te stoppen en de gevolgen ervan te beperken 			
<u>OVAM</u>	<ul style="list-style-type: none"> -Leveren van informatie met betrekking tot de crisis -Leveren van technisch en juridisch advies 			
<u>ANB</u>	-Controle op vissterfte			

////////////////////////////////////

Entiteiten Omgeving	Taken	Andere Vlaamse entiteiten	Externe diensten	Communicatie kan uitgaan van:
6. Achtergelaten (gevaarlijk) afval:				
HH	- Bemonstering en analyse afval - controle op afvaltransporten - opleggen van maatregelen - Op basis van de aangeleverde informatie evalueren of het milieu-incident onder de bepalingen valt van het milieuschadedecreet		- Brandweer - Politie - Civiele veiligheid	Indien niet onder federale rampen-planning: Departement Omgeving
OVAM	- Leveren van informatie met betrekking tot de crisis			
GOP	- Leveren van technisch en juridisch advies - Leveren van beschikbare informatie over de vergunningen			
7. Vrijzetting van genetisch gemodificeerde organismen:				
HH	- Opleggen van maatregelen - Toezicht op de uitvoering van deze maatregelen - Op basis van de aangeleverde informatie evalueren of het milieu-incident onder de bepalingen valt van het milieuschadedecreet	Afdeling Volksgezondheid en Agentschap Gezondheid	Toezicht van het Zorg en	Dienst Bioveiligheid en biotechnologie FOD Volksgezondheid
GOP	- Beschikt over de GGO-toelatingsdossiers			
8. Drinkwaterverontreiniging of verontreiniging van oppervlakte- of grondwater bestemd voor drinkwater:				
VMM	- Evaluatie van de crisis - Opleggen van maatregelen aan de drinkwaterleverancier	Afdeling Volksgezondheid en Agentschap Gezondheid	Toezicht van het Zorg en	Drinkwatermaatschappijen VMM
AHH	- Op basis van de aangeleverde informatie evalueren of het milieu-incident onder de bepalingen valt van het milieuschadedecreet			
9. Door dieren verspreide of veroorzaakte ziekte:				
VLM	- Begeleiding van de ruiming van veebedrijven		FAVV	FAVV
ANB	- Verzamelen en vervoeren van wilde dieren - Coördinatie en opvolging preventie en gevolgen van vogelgriep			
HH	- Op basis van de aangeleverde informatie evalueren of het milieu-incident onder de bepalingen valt van het milieuschadedecreet			

////////////////////////////////////

Entiteiten Omgeving	Taken	Andere Vlaamse entiteiten	Externe diensten	Communicatie kan uitgaan van:
---------------------	-------	---------------------------	------------------	-------------------------------

10. Voedselcrisis:

<u>HH</u>	-Opsporen van de bron -Opleggen van maatregelen om oorzaak te verwijderen of om verdere verspreiding tegen te gaan -Op basis van de aangeleverde informatie evalueren of het milieu-incident onder de bepalingen valt van het milieuschadedecreet	Aspect 'gezondheid': Afdeling Toezicht Volksgezondheid van het Agentschap Zorg en Gezondheid	FAVV	FAVV
<u>GOP</u>	-Leveren van beschikbare informatie over de vergunningen			
<u>VPO</u>	-Leveren van informatie in verband met de impact van de milieu-incidenten op de volksgezondheid			
<u>OVAM</u>	-Leveren van informatie met betrekking tot de crisis -Leveren van technisch en juridisch advies			
<u>VLM</u>	-Toezicht op landbouwbedrijven -Bemonstering en analyse van mest, bodem en veevoeder in het kader van het mestdecreet -Technisch ondersteunen van het parket -Opleggen van maatregelen			

11. Taludafschuiving in ontginningsgebieden:

<u>HH</u>	-Opleggen van maatregelen -Toezicht op de uitvoering van deze maatregelen -Op basis van de aangeleverde informatie evalueren of het milieu-incident onder de bepalingen valt van het milieuschadedecreet		hulpdiensten	Departement Omgeving
<u>GOP</u>	-Leveren van beschikbare informatie over de vergunningen -Opleggen van maatregelen om oorzaak te verwijderen of om verdere uitbreiding tegen te gaan (in alle ontginningsgebieden behalve grindontginningsgebieden).			
<u>VPO</u>	-Opleggen van maatregelen om oorzaak te verwijderen of om verdere uitbreiding tegen te gaan (in grindontginningsgebieden).			

12. Aardbeving:

<u>VPO</u>	-Evalueren van de ondergrond		hulpdiensten	Federale overheid
------------	------------------------------	--	--------------	-------------------

13. Kustincident:

<u>SID</u>	-contact in het kader van het rampenplan Noordzee	afdeling	Maritieme	Kustwacht (MRCC)	Kustwacht?
<u>HH</u>	-Op basis van de aangeleverde informatie evalueren of het milieu-incident onder de bepalingen valt van het milieuschadedecreet	Toegang			
<u>ANB</u>	-controle in de te beschermen soorten gebieden				

////////////////////////////////////

